

Zittingsdocument

B9-0146/2024

26.2.2024

ONTWERPRESOLUTIE

naar aanleiding van verklaringen van de Raad en de Commissie

ingediend overeenkomstig artikel 132, lid 2, van het Reglement

over de moord op Aleksej Navalny en de noodzaak van EU-maatregelen ter ondersteuning van politieke gevangenen en het onderdrukte maatschappelijk middenveld in Rusland
(2024/2579(RSP))

Malin Björk, Nikolaj Villumsen, Dimitrios Papadimoulis
namens de Fractie The Left

Resolutie van het Europees Parlement over de moord op Aleksej Navalny en de noodzaak van EU-maatregelen ter ondersteuning van politieke gevangenen en het onderdrukte maatschappelijk middenveld in Rusland (2024/2579(RSP))

Het Europees Parlement,

- gezien het Handvest van de Verenigde Naties,
 - gezien het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten van 1966,
 - gezien het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens van 1950,
 - gezien de grondwet van de Russische Federatie,
 - gezien artikel 132, lid 2, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat de rechtbank van Lefortovo in Moskou Aleksej Navalny op 22 maart 2022 heeft veroordeeld tot negen jaar opsluiting in een zwaar bewaakte gevangenis, op basis van een proces dat niet aan de internationale normen voldeed; overwegende dat de rechtbank hem schuldig heeft bevonden aan “bijzonder grootschalige fraude” en “minachting van de rechtbank”; overwegende dat Aleksej Navalny in januari 2021 is gearresteerd; overwegende dat het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft geoordeeld dat zeven arrestaties van Aleksej Navalny tussen 2012 en 2014 in strijd waren met zijn recht op een eerlijk proces; overwegende dat Aleksej Navalny in augustus 2020 het slachtoffer werd van een aanval met een chemisch zenuwgas;
- B. overwegende dat de dood van Aleksej Navalny op vrijdag 16 februari om 14.17 uur plaatselijke tijd (9.17 uur UTC) is bevestigd; overwegende dat de doodsoorzaak van Aleksej Navalny nog niet officieel is vastgesteld; overwegende dat Aleksej Navalny volgens een verklaring van de Russische gevangenis is overleden aan acuut hartfalen; overwegende dat er geen onafhankelijke autopsie of onderzoek naar de doodsoorzaak is uitgevoerd; overwegende dat de officiële versie van de dood van Aleksej Navalny wijdverbreid met scepticisme en ongelof is ontvangen; overwegende dat het lichaam van Aleksej Navalny pas acht dagen na zijn dood door de Russische autoriteiten is vrijgegeven aan zijn moeder;
- C. overwegende dat schendingen van de mensenrechten, zoals het recht om niet willekeurig te worden gearresteerd of vastgehouden, het recht op vreedzame vergadering en het recht op vrije meningsuiting, deel uitmaken van een bredere golf van onderdrukking van dissidentie, die in Rusland al jaren aanhoudt, bijvoorbeeld door de goedkeuring van wetten om de begrippen “buitenlandse agenten” en “ongewenste buitenlandse organisaties” uit te breiden; overwegende dat tal van democratische rechten en burgerlijke vrijheden die in de Russische grondwet zijn gewaarborgd niet worden beschermd; overwegende dat de Russische Federatie voortdurend het internationaal recht schendt en haar verbintenissen niet nakomt; overwegende dat de hardhandige onderdrukking van een onafhankelijk maatschappelijk middenveld in

Rusland – gericht tegen niet-gouvernementele organisaties, mensenrechtenverdedigers, journalisten, advocaten, verdedigers van de rechten van vrouwen en lhbtqi+-personen, milieuactivisten en personen die opkomen voor etnische en culturele minderheden – een verwoestende uitwerking heeft gehad op het leven en de vrijheden van minderheden, lhbtqi+-personen, vrouwen en alle personen die zich niet houden aan de geldende normen of kritiek hebben geuit op het regime en het beleid van de Russische leiders; overwegende dat een actief maatschappelijk middenveld en vrije media van cruciaal belang zijn voor democratische en open samenlevingen en voor de eerbiediging van de mensenrechten; overwegende dat het huidige regime in Rusland extreemrechts, autoritair en ultranationalistisch is;

- D. overwegende dat Rusland op 15 maart 2022 heeft besloten de Raad van Europa te verlaten; overwegende dat Russische burgers bijgevolg geen bescherming meer genieten uit hoofde van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en geen toegang meer hebben tot rechtsmiddelen bij het Europees Hof voor de Rechten van de Mens;
1. spreekt zijn diepe bedroefdheid en verontwaardiging uit over de dood van Aleksej Navalny tijdens het uitzitten van zijn politiek gemotiveerde gevangenisstraf;
 2. veroordeelt de Russische autoriteiten omdat ze de veiligheid en het welzijn van Aleksej Navalny niet hebben gewaarborgd en geen maatregelen hebben genomen om zijn gezondheidsproblemen te verhelpen terwijl hij gevangenzat;
 3. veroordeelt de Russische autoriteiten omdat ze de toegang van Navalny's familieleden en hun vertegenwoordigers tot zijn lichaam buitensporig en ongegrond hebben vertraagd;
 4. dringt aan op een volledig en onafhankelijk onderzoek naar de omstandigheden rond Aleksej Navalny's dood, in volledige transparantie en zonder verdere vertraging; benadrukt dat dit onafhankelijke onderzoek uitsluitel moet geven en benadrukt dat de daders ter verantwoording moeten worden geroepen om Navalny en zijn familie gerechtigheid te bieden; dringt aan op een onmiddellijk einde van de straffeloosheid;
 5. dringt erop aan dat alle politieke gevangenen in Rusland onmiddellijk en onvoorwaardelijk worden vrijgelaten;
 6. veroordeelt de aanhoudende schendingen van de mensenrechten en de steeds kleinere ruimte voor het maatschappelijk middenveld in Rusland; uit zijn diepe bezorgdheid over het feit dat de Russische regering meedogenloos blijft optreden tegen de oppositie, onder meer tegen personen die zich verzetten tegen de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne, zoals Aleksej Sakhin; veroordeelt de toenemende onderdrukking van personen die zich tegen de oorlog verzetten en personen die de oorlog ontvluchten;
 7. benadrukt dat pogingen om het maatschappelijk middenveld het zwijgen op te leggen geen geïsoleerde gevallen zijn, maar een patroon van onderdrukking en inperking van de ruimte voor kritische stemmen en het maatschappelijk middenveld in Rusland bevestigen; veroordeelt de evolutie naar steeds meer autoritarisme en de inperking van de ruimte voor de extraparlamentaire oppositie en het maatschappelijk middenveld in Rusland;

8. dringt er bij de Russische autoriteiten op aan een einde te maken aan de vervolging van tegenstanders van Poetin, het maatschappelijk middenveld en onafhankelijke media, en in de wet en in de praktijk een veilige en zekere omgeving voor maatschappelijke organisaties, demonstranten en mediakanalen te creëren en in stand te houden, zodat zij hun legitieme en nuttige werk kunnen verrichten zonder inmenging, zoals bedreiging met geweld, foltering, intimidatie en financiële, economische, juridische of politieke druk;
9. moedigt de EU en haar lidstaten aan meer steun te verlenen aan maatschappelijke organisaties en mensenrechtenverdedigers; verzoekt de EU bij te dragen aan de oprichting van een netwerk van mensenrechtenverdedigers om toezicht te houden op mensenrechtenschendingen en daarover verslag uit te brengen;
10. roept de EU en haar lidstaten ertoe op alle beschikbare diplomatieke kanalen te gebruiken om mensenrechtenkwesties bij de Russische autoriteiten aan te kaarten en aan te dringen op de vrijlating van politieke gevangenen en de bescherming van het maatschappelijk middenveld in Rusland;
11. spoort de EU en haar lidstaten aan om samen te werken met internationale partners, waaronder de Verenigde Naties en de Raad van Europa, om de mensenrechten en de fundamentele vrijheden te bevorderen en te beschermen;
12. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie / hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de regeringen en parlementen van de lidstaten, de president, de regering en het parlement van de Russische Federatie, de Verenigde Naties, de Raad van Europa en de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa.